

Vastaus lausuntopyyntöön hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi lääkelain muuttamisesta ja siihen liittyvistä asetusmuutosehdotuksista (diarinumero: VN/12686/2019)

Suomen Proviisoriyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta kommentoida lääkelain ja siihen liittyvien asetusten muuttamista ja toteaa seuraavaa:

Hallituksen esityksessä lääkelain muuttamisesta (395/1987) sekä siihen liittyvien asetusten muuttamisessa ehdotetaan useita muutoksia koskien apteekkijärjestelmää. Lisäksi ehdotetaan muutoksia itsehoitolääkkeiden hintasääntelyyn ja uutta sääntelyä koskien sosiaalihuollon palveluasumisyksiköiden yhteiskäyttöisiä rajattuja lääkevarastoja.

Suomen Proviisoriyhdistys pitää lääkelain uudistamista tärkeänä ja hallituksen esitystä lain muuttamisesta kokonaisuutena hyvin valmisteltuna. Esityksessä on tunnistettu hyvin uudistamiseen liittyviä riskejä. Yksi lääkkeisiin liittyvä riski on niiden epätarkoituksenmukainen käyttö, minkä vuoksi on tärkeää, että lääkkeitä myydään ammattilaisten neuvomana vain apteekkeista. Niin ikään on perusteltua, että apteekkilupia ja apteekkien sijaintialueita säännellään. On hyvä, että lääkkeiden yhdenvertaisesta saavutettavuudesta pidetään huolta ja tarvittaessa kasvatetaan apteekkiverkosta sekä mahdollistetaan apteekin perustaminen sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikön yhteyteen. Toimintayksikön yhteyteen perustetut apteekit lisäävät myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten yhteistyötä.

Suomen Proviisoriyhdistys ei näe esteitä itsehoitolääkkeiden hintakilpailun avaamiselle, mutta tunnistaa siihen liittyviä riskejä lääkitysturvallisuuden vaarantumisen näkökulmasta sekä asiakkaiden ja apteekkien asettumisesta maantieteellisestä sijainnista johtuvaan eriarvoiseen asemaan. Vastuullisena lääkealan toimijana apteekin tehtävänä on kuitenkin hintakilpailusta huolimatta ohjata asiakkaita itsehoitolääkkeiden rationaaliseen käyttöön, vaikka alennukset saattaisivat houkuttaa käyttämään ja lisäämään lääkkeiden käyttöä epätarkoituksenmukaisesti. Alennettu hinta ei saa vaikuttaa lääkkeiden käyttöön, vaan ainoastaan ostopaikan valintaan. Hintakilpailusta johtuva ostopaikan valinta ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että suurten ja pienten apteekkien väliset erot kasvavat ja maankattava apteekkiverkosto heikkenee. Sen estämiseksi järjestelmään on tärkeä luoda polarisoitumista hillitseviä mekanismeja. Apteekkien välisiä eroja sekä lääkkeiden kulutusta ja niiden käyttöön liittyviä haittatapahtumia on tärkeää seurata, ja tarvittaessa rajata hintakilpailun piiriin kuuluvia lääkkeitä. Lääkkeiden markkinointi ei saa houkuttaa väestöä lääkkeen tarpeettomaan käyttöön, minkä vuoksi itsehoitolääkkeiden alennettuja hintoja ei tulisi voida markkinoida. Lisäksi Suomen Proviisoriyhdistys haluaa huomauttaa, että hinnan sijasta kilpailu tulisi käydä laadukkailla palveluilla ja apteekkeilla tulisi olla siihen edistävät kannustimet. Apteekkeista saatavalla lääkeneuvonnalla sekä lääkehoitojen rationalisointiin liittyvillä ja lääkehoitoihin sitoutumista tukevilla palveluilla on saavutettavissa pitkällä aikavälillä enemmän säästöjä kuin vaikuttamalla lääkkeiden hintaan.

Suomen Proviisoriyhdistys näkee apteekkarin vaihdostilanteiden nopeuttamisen järkevänä toimenpiteenä ja kannattaa luonnoksessa ehdotettua oikaisumenettelyn poistamista ja apteekin vastaanottamisajan lyhentämistä. Lisäksi apteekkilupiin kohdistuvia valituksia voisi vähentää täydentämällä hakuilmoitusta tiedolla viranomaisen mahdollisista suunnitelmista lisätä lähialueen apteekkilupia. Niin ikään hakuilmoitukseen on järkevää lisätä tieto apteekin suuruusluokasta, vaikka

suuruusluokka itsessään on varsin riittämätön antamaan tarvittavaa kokonaiskuvaa apteekista. Keskeisimmistä toimintaan liittyvistä mittareista olisi tarpeen saada tiedot jo hakuilmoituksessa.

Suomen Proviisoriyhdistys pitää sosiaalihuollon palveluasumisen yksiköihin sallittavia rajattuja lääkevarastoja järkevänä, jos lääkevarastot ja niiden käyttö toteutetaan ehdotetulla tavalla ja lääkevarastot on tarkoitettu niihin yksittäisiin tilanteisiin, joissa ei ole mahdollista saada lääkettä apteekista riittävän nopeasti. Yksiköiden lääkevarastot eivät saa muodostua keinoksi turvata lääkehoito silloin, kun lääkäriä ei tavoiteta. Lisäksi lääkehoidon toteuttamisessa on varmistettava riittävän lääkeneuvonnan saaminen. Lääkevaraston valikoiman tulee olla rajattu ja sisältää vain välttämättömät lääkkeet, ja lääkehoidon toteuttamisen tulee perustua lääkärin tosiasiallisesti toteamaan tarpeeseen ja asiakaskohtaiseen lääkemääräykseen. Lisäksi lääkehoidon toteuttaminen tulee dokumentoida ja viranomaisen tulee valvoa yksiköitä ja lääkevarastojen käyttöä. Tarvittaessa viranomaisen tulee voida pyytää apua lääkevarastojen tarkastukseen myös avoapteekeilta ja avoapteekin tulee saada avustamisesta riittävä korvaus. Yksiköihin sallittavat lääkevarastot tulevat lisäämään apteekin velvollisuuksia ja apteekilla tulisi olla yksiselitteinen ja selkeä keino saada lääkkeiden toimittamista edellyttävät tiedot selville. Käytännön toteuttamista myös helpottaisi, jos lääkkeiden toimittaminen ja neuvonta olisi yksittäisen apteekin ja sosiaalihuollon yksikön väliseen sopimukseen sidottu palvelu.

Kunnioittaen,

SUOMEN PROVIISORIIHDISTYS RY

Lasse Rautiainen
puheenjohtaja

Martta Huttu
edunvalvonta- ja viestintäproviisori

Suomen Proviisoriyhdistyksen lausunto.pdf

Lähetetty: 19.11.2020 | Lähettäjä: Martta Huttu
martta.huttu@proviisoriyhdistys.net

Allekirjoitusloki löytyy tämän verifikaatiolinkin takaa:
[e3d35b38-2a28-11eb-b084-0e1392c96e02](#)

Tämän PDF-dokumentin sähköiset allekirjoitukset voi tarkistaa Adobe Acrobat Readerissä.